

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
www.gov.me/mpsv

INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PRIORITETNIH PROJEKATA IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE

-Jul – Decembar 2023. godine -

Podgorica, mart 2024. godine

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)- MJERA 1
OPIS PROJEKTA	<p>Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 50.924.371,21 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 38.240.337,41 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.684.033,80 EUR. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa moguće je investirati oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.</p> <p>Predmet Mjere 1 su investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava.</p> <p>Iznos raspoloživih sredstava za Mjeru 1 za period implementacije IPARD II programa 2014-2020 iznosio je 15.840.000 EUR, dok ukupan iznos raspoloživih sredstava za navedeni javni poziv iznosi 10.720.000 EUR.</p> <p>Finansijska podrška se sastoji od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD) i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p>
TRENUTNI STATUS	<p><u>Prvi IPARD javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ raspisan je 23. februara 2018. godine.</u></p> <p>Prvi Javni poziv za mjeru 1 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 1. marta do 15. maja 2018. godine. Primljeno je ukupno 389 zahtjeva za dodjelu podrške.</p> <p>Ugovoreno je 246 zahtjeva, ukupna vrijednost ugovorenih investicija je 14.384.386,57EUR (bez PDV-a). Iznos potencijalne podrške je 9.530.474,68 EUR.</p> <p>U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mlijeka, odnosno 132 projekata, ukupne vrijednosti 3.740.843,32EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2.617.028,18 EUR, zatim iz sektora voća i povrća, tj. 83 projekata, ukupne vrijednosti 5.243.623,81 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 3.382.864,35 EUR, 11 projekata iz sektora mesa, ukupne vrijednosti 1.992.369,71 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1.347.110,25, 8 projekata iz sektora vinogradarstva ukupne vrijednosti 730.918,55 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 463.979,16 EUR; 5 projekata iz sektora pčelarstva, ukupne vrijednosti 151.270,19 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 96.221,49 EUR; 4 projekata iz sektora proizvodnje jaja, ukupne vrijednosti 1.950.265,36 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1.249.814,79; 2 projekata iz sektora</p>

maslinarstva, ukupne vrijednosti 537.394,75 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 347.065,84 EUR i 1 projekat iz sektora ribarstva, ukupne vrijednosti 37.370,88 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 26.390,62 EUR;

Na 31.12.2023. godine je aktivan 1 ugovor, 204 ugovora je realizovano i isplaćeno dok je 41 ugovor raskinut. Razlog raskida ugovora kod svih korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za prefinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou, od 41 raskinutih ugovora, za 5 korisnika je ugovor raskinut nakon podnošenja zahtjeva za isplatu, dok je za jednog korisnika izvršen povrat sredstava.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine odobren je 1 zahtjev za promjenu projekta.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine nije bilo objave poziva za dostavljanje ponuda.

U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. godine, kroz Prvi javni poziv nije isplaćen ni jedan projekat.

Drugi Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 20. februara 2020. godine

Prijem zahtjeva za ovaj Javni poziv je bio od 24. februara do 19. maja 2020. godine, ali je prijem zahtjeva produžen za 90 dana i trajao do 19. avgusta 2020. godine.

Ukupan iznos raspoloživih sredstava za navedeni javni poziv iznosi 12.256.621,14 EUR.

U okviru Drugog IPARD poziva podnijeto je ukupno 180 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 17.183.535,24 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 11.240.463,84 EUR.

Ugovoreno je 118 projekata ukupne vrijednosti investicija 10.182.483,09 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 6.866.662,43 EUR.

Najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mlijeka, odnosno 61 projekat, ukupne vrijednosti 3.160.470,24 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2.205.696,42 EUR, zatim iz sektora voća i povrća, tj. 35 projekata, ukupne vrijednosti 2.797.708,20 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1.877.565,94 EUR, 10 projekata iz sektora mesa, ukupne vrijednosti 1.594.327,55 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1.124.969,15 EUR, 5 projekata iz sektora vinogradarstva ukupne vrijednosti 779.916,87 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 494.301,17 EUR; 1 projekat iz sektora pčelarstva, ukupne vrijednosti 14.766,33 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 10.336,43 EUR; 3 projekata iz sektora proizvodnje jaja, ukupne vrijednosti 1.332.328,29 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 823.845,74 EUR; 2 projekata iz sektora maslinarstva, ukupne vrijednosti 593.909,97 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 317.955,94 EUR i 1 projekat iz sektora ribarstva, ukupne vrijednosti 17.130,92 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 11.991,64 EUR.

U periodu od 1.jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine nije bilo odobrenih zahtjeva za promjenu projekta.

Na 31.12.2023. godine nema aktivnih ugovora, 3 ugovora je realizovano i plaćeno. U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine raskinuto je 12 ugovora. Svi ugovori su raskinuti iz razloga što korisnici nijesu mogli da obezbijede kreditna sredstva za pretfinansiranje.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine nije bilo objave poziva za dostavljanje ponuda. U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. godine, kroz Drugi javni poziv isplaćen je 1 zahtjev. Ukupan iznos ovih investicije je 297.715,21 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 209.990,82 EUR. Isplaćeni projekat je iz sektora mlijeka.

Treći IPARD Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“

Treći Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 10. novembra 2021. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške u okviru ovog Javnog poziva je bio od 10. novembra 2021. godine do 27. decembra 2021. godine.

U okviru ovog poziva podnijeto je 112 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 9.839.017,55 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 6.356.132,36 EUR.

Ugovoreno je 66 projekata ukupne vrijednosti investicija 5,75 miliona EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 3,80 miliona EUR.

Na 31.12.2023. godine je aktivno 7 ugovora, 52 ugovora su realizovana i plaćena.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine odobreno je 12 zahtjeva za promjenu projekta.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine raskinuto je 3 ugovora.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine objavljeno je 8 poziva za dostavljanje ponuda.

U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. godine, kroz Treći javni poziv isplaćeno je 23 zahtjeva. Ukupan iznos ovih investicija je 2.292.966,41 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 1.359.576,73 EUR. Isplaćeni projekti su iz sljedećih sektora: 7 iz sektora voća, povrća i ratarskih kultura, 11 iz sektora mlijeka, 1 iz sektora mesa, 1 projekat iz sektora vinogradarstva, 3 projekta iz sektora maslinarstva.

U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. nije isplaćen nijedan avans.

Četvrti IPARD Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“

Četvrti Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 14. marta 2022. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške u okviru ovog Javnog poziva je bio od 14. marta 2022. godine do 28. aprila 2022. godine.

U okviru ovog poziva podnijeto je 92 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 23.707.559,89 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 15.669.795,98 EUR.

	<p>Na 31.12.2023. godine broj ugovorenih projekata je 49 ukupne vrijednosti investicija 5,43 miliona EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 3,65 miliona EUR. Isplaćeno je 26 zahtjeva.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine odobreno je 14 zahtjeva za promjenu projekta.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine raskinut je 1 ugovor.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine objavljeno je 4 poziva za dostavljanje ponuda.</p> <p>Na 31.12.2023.godine je aktivno 19 ugovora. U periodu od 1. 7. 2023. do 31.12.2023. godine, kroz Četvrti javni poziv isplaćeno je 15 korisnika. Ukupan iznos ovih investicija je 1.367.852,08 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 752.630,94 EUR. Isplaćeno je 3 projekata iz sektora mlijeka, 7 korisnika iz sektora voća, povrća i aromatičnog bilja, 1 projekat iz sektora mesa, 1 projekat iz sektora pčelarstva, 1 projekat iz sektora proizvodnje jaja i 2 projekat iz sektora vinogradarstva.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. nije isplaćen nijedan avans.</p> <p><u>Peti IPARD Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“</u></p> <p>Peti Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 15. maja 2023. godine.</p> <p>Prijem zahtjeva za dodjelu podrške u okviru ovog Javnog poziva je bio od 15. maja do 15. juna 2023. godine.</p> <p>U okviru ovog poziva podnijeto je 414 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 24,58 miliona EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 16,78 miliona EUR.</p> <p>Na 31.12.2023. godine broj ugovorenih projekata je 67 ukupne vrijednosti investicija 2,17 mil. EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 1,91 mil. EUR.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine objavljeno je 10 poziva za dostavljanje ponuda.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI</p>	<p>Obrada i ugovaranje aplikacija iz Mjere 1 Peti Javni poziv;</p> <p>Sprovođenje procedure nabavki za ugovorene korisnike – kontrola dostavljenih poziva za dostavljanje ponuda i objava istih;</p> <p>Obrada zahtjeva za promjenu projekta;</p> <p>Praćenje toka realizacije investicije za sve ugovorene korisnike;</p> <p>Isplata korisnika;</p> <p>Rad na procedurama za implementaciju IPARD III programa, usklađivanje procedura sa Okvirnim i Sektorskim sporazumima, kao i IPARD III programom i unaprjeđenje procedura u odnosu na procedure po kojima su se sprovodili pozivi kroz IPARD II program;</p>

	<p>Priprema paketa za akreditaciju nove mjere, Mjere 6 Investicije u ruralnu javnu infrastrukturu;</p> <p>Praćenje realizacije aktivnih ugovora kroz izvještaj o napretku i različite izvještaje;</p> <p>Ažuriranje liste aktivnosti korisnika svakih 6 mjeseci;</p> <p>Priprema i objava javnih poziva kroz IPARD III program;</p> <p>Izdavanje potvrda za oslobađanje plaćanja PDV-a i carine;</p> <p>Info kampanje i priprema korisnika za apliciranje na pozive kroz IPARD III program;</p> <p>Praćenje procedure nabavke i obrada podnijetih zahtjeva za isplatu.</p>
<p>OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI</p>	<p>Aktivno učešće u procesu implementacije poziva, kroz blagovremeno izdavanje dokaza od strane nadležnih organa, a koji su neophodni za apliciranje.</p> <p>Rad na izmenama pojedinih zakona, kako bi se korisnicima omogućilo ispunjavanje uslova za apliciranje po javnim pozivima, prije svega se misli na dobijanje UTU.</p> <p>Formiranje garantnog fonda koji bi krajnjim korisnicima olakšao i ubrzao proces dobijanja kreditnih sredstava za predfinansiranje investicija.</p> <p>Vraćanje u stanje potpune funkcionalnosti IT sistema nakon sajber napada, prije svega se misli na obezbjeđivanje pristupa mejlovima, internetu, da se omogući rad i ažuriranje registara pomoću kojih se vrše kontrole pristiglih aplikacija kako bi se stvorili tehnički uslovi za nesmetano funkcionisanje. Redovno ažuriranje registara kako bi se što kvalitetnije obavila kontrola primljenih aplikacija.</p> <p>Obezbjedivanje adekvatnih radnih prostorija za Direktorat za plaćanja kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad, u skladu sa zahtjevima EK i važećim akreditacionim kriterijuma koje propisuju regulative za IPARD II i IPARD III. Potreban je veći objekat - radni prostor jer je kapacitet trenutnih prostorija Direktorata za plaćanja nedovoljan.</p> <p>Obezbjedivanje opreme, vozila, goriva kako bi se kontrole završavale blagovremeno.</p> <p>Pravovremeno dobijanje saglasnosti za zapošljavanje novih službenika, kako bi se obezbijedio dovoljan broj službenika koji rade na implementaciji postojećih akreditovanih mjera i akreditaciji novih mjera. Pravovremenim zapošljavanjem bi se smanjio rizik od kašnjenja i gubitka dostupnih EU sredstava.</p>
<p>KONTAKT OSOBA</p>	<p>Marko Radonjić, generalni direktor Direktorata za plaćanja (e-mail: marko.radonjic@mpsv.gov.me , tel: 020-672-007)</p>

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)-MJERA 3
OPIS PROJEKTA	<p>Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 50.924.371,21 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 38.240.337,41 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.684.033,80 EUR. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.</p> <p>Mjera 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva“ Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020.</p> <p>Finansijska podrška za Mjeru 3 sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Predmet Mjere 3 su investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva. Sredstva podrške za sprovođenje ove mjere mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 40.000€ do 1.500.000,00 €.</p>
TRENUTNI STATUS	<p><u>Prvi Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva“ raspisan je 13.04.2018. godine</u></p> <p>Prvi javni poziv za Mjeru 3 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 16. maja do 16. jula 2018. godine.</p> <p>Primljeno je ukupno 45 zahtjeva za dodjelu podrške.</p> <p>Ugovoreno je 20 zahtjeva, ukupna vrijednost ugovorenih investicija je 9.798.984,88 EUR (bez PDV-a). Iznos potencijalne podrške je 4.902.231,12 EUR.</p> <p>U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mesa, odnosno 8 projekata, ukupne vrijednosti 5.659.971,09 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2.830.434,98 EUR, zatim iz vinogradarstva, tj. 6 projekata, ukupne vrijednosti 2.533.447,26 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1.267.633,42 EUR, 3 projekta iz sektora mlijeka, ukupne vrijednosti 1.334.090,27 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 668.424,59 EUR, dok su iz sektora voća i povrća 3 projekat ukupne vrijednosti 271.476,26 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 135.738,13 EUR.</p>

Nema aktivnih ugovora, 13 ugovora je realizovano i isplaćeno, dok su 7 ugovora raskinuta. Osnovni razlog za raskid ugovora je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje od strane korisnika, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou. Od ukupno 7 raskinutih ugovora, dok je jedan ugovor raskinut nakon podnošenja zahtjeva za isplatu.

U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. godine, kroz Prvi javni poziv, nije isplaćen nijedan korisnik.

Drugi Javni poziv za Mjeru 3 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 4. septembra do 20. decembra 2019. godine.

U okviru Drugog IPARD poziva ukupno je podnijeto 52 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost traženih investicija je 32.104.361,54 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 16.052.180,77 EUR.

Ukupno je ugovoreno 26 projekata ukupne vrijednosti investicija 15.075.004,34 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 7.603.484,39 EUR.

U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora voća i povrća, odnosno 11 projekata, ukupne vrijednosti 5.702.821,96 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2.852.810,99 EUR, 9 projekata ukupne vrijednosti 6.085.271,29 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 3.107.217,83 EUR, zatim iz sektora mlijeka, tj. 3 projekata, ukupne vrijednosti 648.739,77 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 324.369,90 EUR, 2 projekta iz sektora vina, ukupne vrijednosti 2.359.866,04 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1.179.933,02, dok je iz sektora maslinarstva 1 projekat ukupne vrijednosti 278.305,29 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 139.152,65 EUR.

Na 31.12.2023. godine, 15 ugovora je realizovano i isplaćeno, dok su 11 ugovora raskinuta, od čega su 3 raskinuta nakon podnošenja zahtjeva za isplatu. Razlog raskida ugovora kod najvećeg broja korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2023. godine nije isplaćen nijedan projekat u okviru Mjere 3 Drugog javnog poziva, kao ni avans.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2023. godine nije bilo objave poziva za dostavljanje ponuda.

Treći IPARD Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketnig poljoprivrednih i proizvoda ribarstva“ objavljen je 15. decembra 2020. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške za ovaj Javni poziv je bio od 15. decembra do 15. marta 2021. godine, ali je prijem zahtjeva produžen do 15. aprila 2021. godine.

U okviru Trećeg IPARD poziva podnijeto je 37 zahtjeva za dodjelu podrške. Dostavljen je jedan zahtjev bez podataka, tako da će informacije u nastavku biti date za 36 zahtjeva. Ukupna vrijednost traženih investicija je 22.925.445,38 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 11.462.722,69 EUR.

Ugovoreno je 23 projekata ukupne vrijednosti investicija 11.838.370,99EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 5.934.421,56 EUR.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine odobreno je 9 zahtjeva za promjenu projekta. Najčešći razlozi promjene projekta su produženje roka za realizaciju investicija zbog nemogućnosti obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, izmjene kod građevinskih radova, izmjene gdje se traži drugi tip, model opreme, mehanizacije, tu su i izmjene koje se odnose na opšte podatke.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine raskinuto je 3 ugovora.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine objavljeno je 8 poziva za dostavljanje ponuda.

Na 31.12.2023. godine aktivno je 7 ugovora, 8 ugovora su realizovana i isplaćena, dok je 8 ugovora raskinuto. Razlog raskida ugovora kod korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou.

U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023. godine, 5 projekata je isplaćeno kroz Mjeru 3 Treći javni poziv sa iznosom investicije 2.291.920,02 EUR (bez PDV-a), sa iznosom podrške 1.018.690,02 EUR.

U periodu od 1.7.2023. do 31.12.2023. nije isplaćen nijedan avans.

Četvrti IPARD Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketnig poljoprivrednih i proizvoda ribarstva“ objavljen je 15.2.2022. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške za ovaj Javni poziv je bio od 15. februara do 31. marta 2022. godine.

U okviru ovog poziva podnijeto je 33 zahtjeva za dodjelu podrške. Dostavljena su dva zahtjeva bez podataka, tako da će informacije u nastavku biti date za 31 zahtjev. Ukupna vrijednost traženih investicija je 19.572.969,69 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 9.789.484,85 EUR.

Ugovoreno je 20 projekata ukupne vrijednosti investicija 12,81 miliona EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 6,46 miliona EUR.

Na 31.12.2023. godine aktivno je 12 ugovora, 5 ugovora je realizovano i isplaćeno, dok su 3 ugovora raskinuta. Razlog raskida ugovora kod korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2023. godine odobreno je 7 zahtjeva za promjenu projekta.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2023. godine raskinuto je 3 ugovora.

U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine nije bilo objave poziva za dostavljanje ponuda.

	<p>U periodu od 1. jula 2023. do 31. decembra 2023, isplaćena su 3 projekta. Ukupan iznos ovih investicija je 2.927.733,66 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 1.089.205,60 EUR. Sva tri projekta su iz sektora mesa.</p> <p>U periodu od 1.7.2023. do 31.12.2023. nije isplaćen nijedan avans za Mjeru 3 Četvrti javni poziv.</p> <p><u>Peti IPARD Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketnig poljoprivrednih i proizvoda ribarstva“ objavljen je 6. februara 2023. godine.</u></p> <p>Prijem zahtjeva za dodjelu podrške za ovaj Javni poziv je bio od 6. februara do 6. marta 2023. godine.</p> <p>U okviru Petog IPARD poziva podnijeto je 39 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost traženih investicija je 13,44 miliona EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 6,72 miliona EUR.</p> <p>Ugovoreno je 29 projekata ukupne vrijednosti investicija 9,76 miliona EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 5,04 miliona EUR.</p> <p>Na 31.12.2023. godine nema aktivnih ugovora, dok su 2 ugovora raskinuta. Razlog raskida ugovora kod korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine raskinuto je 2 ugovora.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine objavljeno je 111 poziva za dostavljanje ponuda.</p> <p>Na 31.12.2023. godine isplaćeno je 27 projekata.</p> <p>U periodu od 1. jula do 31. decembra 2023. godine isplaćeno je 27 projekata sa iznosom investicije 8.276.981,43 EUR (bez PDV-a), sa iznosom podrške 3.646.293,45 EUR. Isplaćeno je 7 avansa sa iznosom podrške 610.911,15 EUR.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI</p>	<p>Sprovođenje procedure nabavki za ugovorene korisnike – kontrola dostavljenih poziva za dostavljanje ponuda i objava istih;</p> <p>Obrada zahtjeva za promjenu projekta ugovorenih korisnika; Priprema i objava javnih poziva kroz IPARD III program;</p> <p>Izdavanje potvrda za oslobađanje plaćanja PDV-a i carine;</p> <p>Rad na procedurama za implementaciju IPARD III program, usklađivanje procedura sa Okvirnim i Sektorskim sporazumom, kao i IPARD III programom i unaprjeđenje procedura u odnosu na procedure po kojima su se sprovodili pozivi kroz IPARD II program;</p> <p>Praćenje realizacije aktivnih ugovora kroz izvještaj o napretku i različite izvještaje;</p> <p>Ažuriranje liste aktivnosti korisnika svakih 6 mjeseci;</p>

	<p>Info kampanje i priprema korisnika za apliciranje na pozive kroz IPARD III program;</p> <p>Obrada podnijetih zahtjeva za isplatu i isplata korisnika.</p>
<p>OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI</p>	<p>Rad na izmenama pojedinih zakona, kako bi se korisnicima omogućilo ispunjavanje uslova za apliciranje po javnim pozivima za M3, prije svega se misli na dobijanje UTU.</p> <p>Aktivno učešće u procesu implementacije poziva, kroz blagovremeno izdavanje dokaza koji su neophodni za apliciranje.</p> <p>Formiranje garantnog fonda koji bi krajnjim korisnicima olakšao i ubrzao proces dobijanja kreditnih sredstava za predfinansiranje investicija.</p> <p>Vraćanje u stanje potpune funkcionalnosti IT sistema nakon sajber napada, prije svega se misli na obezbeđivanje pristupa mejlovima, internetu, da se omogući rad i ažuriranje registara pomoću kojih se vrše kontrole pristiglih aplikacija kako bi se stvorili tehnički uslovi za nesmetano funkcionisanje.</p> <p>Redovno ažuriranje registara, kako bi se što kvalitetnije obavila kontrola primljenih aplikacija.</p> <p>Pravovremeno dobijanje saglasnosti za zapošljavanje novih službenika, kako bi se obezbijedio dovoljan broj službenika koji rade na implementaciji postojećih akreditovanih mjera i akreditaciji novih mjera. Pravovremenim zapošljavanjem bi se smanjio rizik od kašnjenja i gubitka dostupnih EU sredstava.</p> <p>Obezbeđivanje adekvatnih radnih prostorija za Direktorata za plaćanja kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad, u skladu sa zahtjevima EK i važećim akreditacionim kriterijuma koje propisuju regulative za IPARD II i IPARD III. Potreban je veći objekat - radni prostor jer je kapacitet trenutnih prostorija Direktorata za plaćanja nedovoljan.</p> <p>Obezbeđivanje opreme, vozila, goriva kako bi se kontrole završavale blagovremeno.</p> <p>Obrada podnijetih zahtjeva za isplatu i isplata korisnika.</p>
<p>KONTAKT OSOBA</p>	<p>Marko Radonjić, generalni direktor Direktorata za plaćanja (e-mail: marko.radonjic@mpsv.gov.me , tel: 020-672-007)</p>

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)-MJERA 7 Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja", podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma"
OPIS PROJEKTA	<p>Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 50.924.371,21 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 38.240.337,41 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.684.033,80 EUR. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu.</p> <p>Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.</p> <p>Mjera 7 „Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja”, podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma" Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020.</p> <p>Finansijska podrška za Mjeru 7 sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p>
TREKUTNI STATUS	<p>U okviru Prvog Javnog poziva podnijeto je 102 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost traženih investicija za 97 aplikacija je 9.553.524,33 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 6.209.790,81 EUR. Za 5 aplikacija ne postoji informacija o traženim iznosima investicija, jer isti nijesu navedeni u Zahtjevu za dodjelu podrške i dostavljenoj dokumentaciji.</p> <p>Kroz ovaj Javni poziv, na raspolaganju je bilo 6.080.000,00 EUR bespovratnih sredstava podrške.</p> <p>Crna Gora je dobila potpunu akreditaciju mjere od strane Evropske komisije 22.03.2023. godine.</p> <p>Nakon obavljenih svih administrativnih i terenskih kontrola odobrena su ukupno 26 projekta. Od 26 korisnika koji su ispunili sve uslove i kriterijume poziva 25 korisnika su potpisala ugovore, ukupne vrijednosti investicija je 3,30 mil. EUR (bez PDV-a), dok je iznos potencijalne podrške 2,14 mil. EUR. Jedan korisnik je odustao od potpisivanja ugovora, dok je na zahtjev 1 korisnika ugovor raskinut.</p> <p>Trenutno su aktivna 24 ugovora, dok je odobrenih zahtjeva za promjenu projekta 5.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine raskinut je 1 ugovor.</p>

	<p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine objavljeno je 52 poziva za dostavljanje ponuda.</p> <p>U periodu od 1. jula 2023. godine do 31. decembra 2023. godine isplaćena su 3 avansa u iznosu podrške od 105.220,02 EUR.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI</p>	<p>Sprovođenje procedure nabavki za ugovorene korisnike – kontrola dostavljenih poziva za dostavljanje ponuda i objava istih;</p> <p>Praćenje realizacije aktivnih ugovora kroz izvještaj o napretku i različite izvještaje;</p> <p>Ažuriranje liste aktivnosti korisnika svakih 6 mjeseci; Praćenje toka realizacije investicija;</p> <p>Priprema i objava javnih poziva kroz IPARD III program;</p> <p>Izdavanje potvrda za oslobađanje plaćanja PDV-a i carine;</p> <p>Izrada vodiča za korisnike, kako bi se korisnicima približili kriterijumi javnog poziva i uslovi za registraciju objekata u skladu sa Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu;</p> <p>Održavanje više okruglih stolova u saradnji sa Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, za potencijalne korisnike, kako bi se poboljšala informisanost korisnika o uslovima Javnog poziva;</p> <p>Rad na procedurama za implementaciju IPARD III programa, usklađivanje procedura sa Okvirnim i Sektorskim sporazumom, kao i IPARD III programom i unaprjeđenje procedura u odnosu na procedure po kojima su se sprovodili pozivi kroz IPARD II program;</p> <p>Info kampanje i priprema korisnika za apliciranje na pozive Mjere 7 kroz IPARD III program.</p>
<p>OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI</p>	<p>Vraćanje u stanje potpune funkcionalnosti IT sistema nakon sajber napada, prije svega se misli na obezbeđivanje pristupa mejlovima, internetu, da se omogući rad i ažuriranje registara pomoću kojih se vrše kontrole pristiglih aplikacija kako bi se stvorili tehnički uslovi za nesmetano funkcionisanje.</p> <p>Potrebno je ubrzano raditi na otklanjanju problema dobijanja UTU za izgradnju seoskih domaćinstava iz razloga što se ista ne mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu, jer pomenuti objekti nijesu okarakterisani kao poljoprivredni već stambeni objekti. Takođe, nijesu ni objekti od opšteg interesa, tako da nijesu prepoznati Zakonom o urbanizmu i prostornom planiranju.</p> <p>Dodatno, potrebno je definisati jasne granice, tj. donijeti jasne odluke koji djelovi Crne Gore spadaju u ruralna područja, a koji pripadaju urbanim područjima. Preciznija definicija i podjela navedenih područja omogućila bi bolje programiranje navedene mjere kroz IPARD III program i moglo bi se dozvoliti i poljoprivrenim proizvođačima koji su ispod 600mnv da konkurišu za Mjeru 7 „Diverzifikacija gazdinstva i razvoj poslovanja“, podmjera 7.1 „Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma“, pod uslovom da su investicije koje se realizuju nalaze u ruralnom području. Efikasno usvajanje neophodne legislative, na prvom mjestu usvajanje Izmjena Zakona o turizmu i ugostiteljstvu od strane Skupštine Crne Gore.</p> <p>Formiranje garantnog fonda koji bi krajnjim korisnicima olakšao i ubrzao proces dobijanja kreditnih sredstava za prefinansiranje investicija.</p>

	<p>Pravovremeno dobijanje saglasnosti za zapošljavanje novih službenika, kako bi se obezbijedio dovoljan broj službenika koji rade na implementaciji postojećih akreditovanih mjera i akreditaciji novih mjera. Pravovremenim zapošljavanjem bi se smanjio rizik od kašnjenja i gubitka dostupnih EU sredstava.</p> <p>Obezbeđivanje adekvatnih radnih prostorija za Direktorata za plaćanja kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad, u skladu sa zahtjevima EK i važećim akreditacionim kriterijumima koje propisuju regulative za IPARD II i IPARD III. Potreban je veći objekat - radni prostor jer je kapacitet trenutnih prostorija Direktorata za plaćanja nedovoljan.</p> <p>Obezbeđivanje opreme, vozila, goriva kako bi se kontrole završavale blagovremeno.</p>
KONTAKT OSOBA	Marko Radonjić , generalni direktor Direktorata za plaćanja (e-mail: marko.radonjic@mpsv.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Projekat stvaranja klastera i transformacije ruralnih područja (RCTP) – IFAD
OPIS PROJEKTA	<p>Osnovni cilj RCTP projekta je da doprinese transformaciji manjih poljoprivrednih proizvođača na sjeveru Crne Gore, omogućavajući im da postanu komercijalno konkurentniji i otporniji na klimatske promjene. To će se postići poboljšanjem i povećanjem ekonomskih mogućnosti zasnovanih na konkurentskim farmama i agrobiznisima koji su povezani i integrisani u profitabilne lance vrijednosti (VC).</p> <p>Strategija je usmjerena na tri transformaciona i komplementarna ishoda. Prvi ishod će imati za cilj kritičku podršku razvoju agrobiznisa, kroz inkluzivnu platformu za više zainteresovanih strana (MSP) u visoko-potencijalnim lancima vrijednosti i agregaciju za postizanje ekonomije obima za poslovne transakcije. Drugi ishod će imati za cilj poboljšanje povezanosti malih domaćinstava, te njihovo snabdijevanje vodom i putnom infrastrukturom, uz pomoć pametnih i klimatski otpornih infrastrukturnih rješenja. Treći ishod će imati za cilj prikupljanje znanja i informacija zasnovanih na procesima monitoringa i evaluacije (M&E) kako bi se omogućilo povećanje nivoa znanja i generisanje informacija koje mogu informisati Vladu Crne Gore i IFAD o izazovima koji predstoje.</p> <p>Projekat se sprovodi u sedam crnogorskih opština: Nikšić, Šavnik, Žabljak, Petnjica, Berane, Bijelo Polje i Mojkovac. Ovim projektom se razvijaju klasteri lanaca vrijednosti u četiri oblasti proizvodnje: sjemenski krompir, maline i drugo bobičasto voće, meso (tov ovaca, koza i goveda) i mlijeko i mliječni proizvodi.</p> <p>Projekat ima dvije bitne komponente:</p> <p>Komponenta 1- kreiranje klastera lanaca vrijednosti u cilju održive i otporne ruralne transformacije i</p> <p>Komponenta 2- Investicije u razvoj ruralne infrastrukture (putevi i vode) u cilju razvoja klastera.</p>

TREKUTNI STATUS	<p>U periodu jul-decembar 2023. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost 1: Analiza uticaja RCTP projekta <p>Nakon prikljupenih podataka, počela je analiza od strane IFAD-a. RCTP tim je aktivno učestvovao u brojnim tematskim sastancima vezanim za tumačenje prikupljenih podataka.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost 2: IFAD završna misija <p>IFAD tim, sastavljen od IFAD eksperata iz različitih oblasti, boravio je u Crnoj Gori preko 2 sedmice. Tom prilikom sastali su se sa predstavnicima brojnih institucija, predsjednicima RCTP opština i posjetili brojna domaćinstva. Po pravilu, na samom kraju IFAD završne misije, napravljen je Aide Memoire kao zapisnik analize IFAD tima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost 3: Eksterna revizija <p>RCTP projekat je u obavezi biti predmet eksterne revizije. Eksterna revizija RCTP projekta je urađena pred završetak 2023.godine i obuhvatio je i poslednje RCTP plaćanje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost 4: Rad na pripremi GORA projekta <p>GORA projekat je dizajniran uz IFAD podršku. RCTP tim je aktivno učestvovao u dizajnu projekta, kao i aktivnostima koje se tiču IFAD kontakta sa predstavnicima različitih crnogorskih institucija. Pri samom kraju godine, obezbijeđeno je učešće države u novcu za 2024.godinu, kao i prvi predlog Priručnika za implementaciju GORA projekta. To predstavljaju 2 od 3 uslova za prvu tranšu novca Adaptacionog fonda, kako bi GORA projekat mogao krenuti sa implementacijom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost 5: Nagrada za uticaj na mlade i žene <p>Na samom kraju 2023.godine, RCTP je izabran kao IFAD podržan projekat sa najvećim uticajem u svijetu na pitanja mladih i žena. Nagrada će biti uručena polovinom februara na godišnjem zasijedanju IFAD Governing Council-a, najvećeg tijela IFAD organizacije.</p>
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI	<ul style="list-style-type: none"> - RCTP projekat je zatvoren 31.12.2023. godine. Nastavak saradnje sa IFAD-om je planiran kroz predstojeći „GORA“ projekat.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI	<p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo finansija, kao IFAD partneri u implementaciji imaju obavezu praćenja finansijskog stanja kreditnih sredstava i izmirivanja obaveza po tom pitanju.</p>
KONTAKT OSOBA	<p>Jovanović Igor- koordinator RCTP projekta (e-mail: jigornk@gmail.com, tel: +382 67 700 636)</p>

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori (MIDAS 2)
OPIS PROJEKTA	<p>Ugovor za Drugi Projekat Institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede MIDAS 2 je potpisan 8. marta 2018. između Ministarstva finansija i Svjetske banke. Implementator projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.</p> <p>Inicijalno, predviđeno je da projekat traje do 30. juna 2023. Međutim, u decembru 2021. godine zvanično je zatraženo produženje trajanja projekta do 30. juna 2025. kako bi se u tom periodu, između ostalog, uspostavio i izgradio sistem neškodljivog uklanjanja nus proizvoda životinjskog porijekla. Svjetska banka je afirmativno odgovorila ovom zahtjevu i 20. juna 2022. godine zvanično odobrila produženje projekta.</p> <p>Vrijednost projekta je 30 miliona EUR.</p> <p>Projekat je planiran na osnovu dobrog iskustva koje je ostvareno MIDAS (1) projektom, koji je implementiran od strane MPŠV i Svjetske banke u periodu od 2009. do 2016. godine, kao i IPARD like projektima (1 i 2) koji su se implementirali u periodu 2015 -2019. godina.</p> <p>Razvojni cilj Projekta je da se poboljša pružanje vladine podrške poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na način koji je usklađen sa EU pristupnim zahtjevima.</p> <p>Projekat je sastavljen od 3 razvojne komponente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jačanje programa MPŠV-a za poljoprivredu, ruralni razvoj i ribarstvo, 2. Podrška ispunjenju mjerila za zatvaranje poglavlja 12 o Bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici, 3. Modernizacija sektora ribarstva.
TREKUTNI STATUS	<p>Komponenta 1:</p> <p>Pozivi za dodjelu bespovratne podrške</p> <p><u>Prvi poziv Agroekološka IPARD – like mjera</u></p> <p>Pored priručnika za realizaciju mjere, urađena je softverska nadogradnja LPIS-a (tokom jula 2023.), neophodna za ucrtavanje livada i pašnjaka i obučeni su službenici u okviru direkcija za biljnu i stočarsku proizvodnju, koji su bili angažovani upravo na ucrtavanju i prijemu zahtjeva od strane poljoprivrednika. Javni poziv za ovu mjeru je trajao od 30. juna do 30. septembra 2023. Rezultat ove mjere je evidentiranje skoro 92,000 hektara (ha) livada i pašnjaka u sistem zemljišne evidencije parcela (SIZEP-LPIS) što predstavlja povećanje od šest puta u odnosu na 13.600 ha koliko je bilo u sistemu prije realizacije ove mjere.</p> <p>Ovim pozivom upisano je 5.015 korisnika sa površinom od 91.579 hektara (ha) pašnjaka i livada, što predstavlja 38% ukupno procijenjenih pašnjaka i livada u Crnoj Gori.</p>

Upotreba	Geometrijska površina (ha)
Livade	32.734,96
Pašnjaci kategorije 1 (prihvatljivost 100%)	15.084,61
Pašnjaci kategorije 2 (prihvatljivost 75%)	22.135,88
Pašnjaci kategorije 3 (prihvatljivost 50%)	21.624,13
Ukupno	91.579,58

Ukupan broj zahtjeva
5.515

Administrativna kontrola, u pogledu kriterijuma podobnosti je realizovana, dok će terenska kontrola od strane savjetodavnih službi za stočarsku i biljnu proizvodnju biti realizovana početkom 2024. godine. U cilju uspješne realizacije i isplate svih korisnika koji su podnijeli validne zahtjeve za dodjelu podrške, Ministarstvo je, u dogovoru sa Svjetskom bankom, odlučilo da poveća budžet na 1,2 miliona € (umjesto projektovanih 0,8 mil €).

Prvi javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava podrške, za investicije u ribolovne plovne objekte, uključujući ribolovnu opremu i elektronske uređaje

Kroz prvi javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava podrške za investicije u ribolovne plovne objekte, uključujući ribolovnu opremu i elektronske uređaje, od ukupno ugovoreni 20 investicija za grant podršku modernizaciji ribolovne flote, uspješno je kompletirano 12 investicija, ukupnog iznosa isplaćene podrške (80%) 1,3 miliona €, dok je ukupna vrijednost investicija od oko 1,6 miliona €.

Drugi javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava podrške, za investicije u ribolovne plovne objekte, uključujući ribolovnu opremu i elektronske uređaje

U izvještajnom periodu završena je administrativna procedura i 4. septembra 2023. godine potpisani su Ugovori o grantu sa 8 korisnika. Odobrena su investicije u iznosu od oko 1,7 miliona eura, uz procijenjenu grant podršku od oko 1,2 miliona eura (70%). U toku je implementacija investicija.

U toku je uspostavljanje dvije **regionalne kancelarije Direktorata za plaćanja** (buduće Agencije za plaćanja), u Beranama (završen je glavni projekat, u toku je priprema tendera za građevinske radove koji će biti objavljen u januaru 2024.) i Pljevljima (glavni projekat je pripremljen i dostavljen na reviziju u novembru 2023. Očekuje se da će tender za vršenje građevinskih radova biti objavljen do sredine marta 2024. godine).

Iako MPŠV/Direktorat za plaćanja ulaže napore na pronalaznju adekvatne lokacije za prostorije Direktorata/Agencije za plaćanje/Regionalne kancelarije u Podgorici, nije postignut napredak u identifikaciji odgovarajućih prostorija. Ministar poljoprivrede je na sjednici Vlade od 23. novembra 2023. godine istakao značaj rješavanja ovog pitanja i informisao novu Vladu da ovo pitanje treba da bude prioritarno.

U okviru Komponente 1 se realizovalo / u toku je realizacija, još značajnih aktivnosti kao što su:

- Pored **nadogradnje LPIS-a** u cilju realizacije agroekološke IPARD - like mjere i ucrtavanja livada i pašnjaka, angažovana je i konsultantska kompanija za **razvoj softvera za harmonizaciju i integraciju registara**; Ugovor za softver za harmonizaciju i integraciju registara je potpisan u septembru 2023. i realizacija aktivnosti je u toku. Predviđeno je da angažman bude završen u septembru 2024.
- U novembru 2023. godine potpisan je ugovor o nabavci **nove računarske opreme** za potrebe Direktorata za plaćanja, savjetodavnih službi Direktorata za poljoprivredu i Direktorata za ruralni razvoj.
- U decembru 2023. godine potpisan je ugovor o nabavci **servera, sistema za skladištenje podataka i komunikacione opreme** za Direktorat za plaćanja u vrijednosti 0,5 miliona eura.

Komponenta 2

U okviru Komponente 2, MIDAS 2 projektom će se podržati nadogradnja IV sprata i kompletno opremanje **referentne fitosanitarne laboratorije**, kao i kabineta za nastavu za potrebu BTF-a, koji će takođe biti dio IV sprata. Nakon usaglašavanja dodatnih aktivnosti koje nisu bile predviđene prvobitnim ugovorom, a vezano za obuhvatan sistem protivpožarne zaštite za cijeli objekat Biotehničkog fakulteta, kao i izmjena koje su bile predmet zahtjeva Glavnog državnog arhitekta, saglasnost na novo idejno rješenje dobijena je 30. juna 2023. Konsultantska kompanija angažovana za pripremu glavnog projekta pripremila je glavni projekat koji je pozitivno revidovan krajem novembra 2023. i koji je poslat na saglasnost relevantnim institucijama. U toku je priprema tenderske dokumentacije za izvođenje radova sa ciljem da se pokrene proces nabavke za građevinske radove do sredine marta 2024. godine.

Na osnovu usvojene Informacije o potrebi izgradnje **sistema za neškodljivo uklanjanje životinjskih nus-proizvoda** na lokaciji Čelinska kosa, zatraženo je i odobreno produženje projekta do juna 2025. godine, kao i realokacija sredstava za izgradnju ovog postrojenja. Nakon upoznavanja sa informacijom da će izgradnja regionalne deponije koja je bila planirana na susjednoj lokaciji, biti izmještena sa prethodno utvrđene lokacije Čelinska kosa, što utiče na izgradnju pristupnog puta i ostale neophodne infrastrukture, MPŠV je uputilo inicijativu za definisanje nove lokacije. Uz podršku Opštine Nikšić, koja je pozitivno odgovorila na upućeni zahtjev MPŠV razmatra novu lokaciju za izgradnju postrojenja.

Nova lokacija za izgradnju ABP postrojenja u opštini Nikšić je industrijska zona Gračanica (Lokacija L6) površine 19.923 m². Opština priprema dokumentaciju koju treba da odobri Skupština opštine za prenos vlasništva nad predmetnom parcelom sa Opštine na MPŠV.

Dokumentacija će se razmatrati na sjednici Skupštine opštine u martu 2024.

UBHVFP i Opština Nikšić planiraju da sprovedu informativni dan otvorenih vrata kako bi informisali građane i zainteresovane strane o planiranoj aktivnosti. Prije informativnog dana, sredinom januara 2024. planirana je studijska posjeta predstavnika Opštine Nikšić i lokalnih NVO, UBHVFP i MIDAS2 tima objektu koji je po veličini i funkciji sličan planiranom u Crnoj Gori. UBHVFP je pripremila nacrt projektnog zadatka za tehničku pomoć za sprovođenje kampanje podizanja svijesti za širu javnost i relevantne zainteresovane strane sa ciljem predstavljanja značaja ovog sistema za dobrobit zajednice.

Pripremljen je i opis posla za izradu idejnog projekta ABP objekta, podršku za pripremu tenderske dokumentacije, nadzor radova i reviziju glavnog projekta.

Raspisivanje tendera za izradu idejnog rješenja, glavnog projekta, nadzor nad izvođenjem radova, kao i za procjenu uticaja na životnu sredinu i društvo biće objavljeni po donošenju opštinske odluke o prenosu vlasništva nad lokacijom i informacije o promjeni prvobitne lokacije za ABP, koju usvaja Vlada Crne Gore.

UBHVFP i MPŠV treba da pripreme ažuriranu informaciju o promjeni prvobitno dogovorene lokacije za ABP, koju usvaja Vlada na jednoj od narednih sjednica.

UBHVFP radi na ažuriranju petogodišnji Plana upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla koji nisu namijenjeni za ljudsku ishranu sa akcionim planom, s obzirom da je prethodni plan istekao 2023.

U završnoj fazi implementacije je konsultantski angažman u vezi sa izradom **Veterinarsko-informacionog sistema (VIS)** – svi moduli, njih 16, su izrađeni i postavljeni na produkcionu platformu. Konsultanti su, u saradnji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, radili na migraciji podataka iz registra životnja. Iako je završna konferencija za VIS održana u novembru 2023. godine, dodatnom provjerom od strane UBHVFP dio migriranih podataka je identifikovan kao neprecizan i nekompatibilan sa novim sistemom i nije se mogla potvrditi njihova validnost. Potrebno je izvršiti određena prilagođavanja, a očekuje se da će dodatne provjere i prilagođavanja dovesti do potpuno funkcionalnog VIS-a.

Komponenta 3

Nastavljene su aktivnosti na izradi **studije uticaja na životnu sredinu i socijalni uticaj** izgradnje ribarske luke na Rtu Đeran – u vezi sa elaboratom – Studijom za zaštitu životne sredine. Revidirana i konačna verzija **Studije uticaja na životnu sredinu i socijalni uticaj (ESIA)** dostavljena je Agenciji za zaštitu životne sredine 22. decembra 2023. U okviru novog okvira za partnerstvo sa Crnom Gorom (CPF) za narednih 5 godina, Ministarstvo poljoprivrede je podnijelo Svjetskoj banci zahtjev za podršku izgradnji ribarske luke na Rtu Đeran (Ulcinj) u svom budućem programu. Ova finansijska podrška bi se realizovala putem dodatnog finansiranja kroz MIDAS 2 projekat.

U slučaju odobrenja, ESIA će imati rok važenja od dvije godine, što znači da svi građevinski radovi nove ribarske luke treba da počnu u roku od dvije godine.

U toku je Priprema opisa posla za angažovanje konsultantske kompanije za izradu glavnog projekta i tenderske dokumentacije za građevinske radove i biće završen nakon odgovora Agencije za zaštitu životne sredine na konačnu verziju Studije. Očekuje se da će tender

	<p>za ovaj angažman biti objavljen u martu 2024.</p> <p>Iako je izrada Strategije ribarstva s akcionim planom, za period 2023-2028, bila u završnoj fazi, ipak je, zbog neadekvatnog revidiranja dokumenta od strane konsultanta i suprotno zahtjevima korisnika (MPŠV), odlučeno da se angažman završi u julu 2023. Stoga je MPŠV u okviru svojih budžetskih sredstava angažovalo konsultanta, koji je uspješno realizovao ovu aktivnost.</p> <p>Strategija je dostavljena EU na razmatranje sredinom septembra 2023. MPŠV/Direktorat za ribarstvo je održalo javne konsultacije o Strategiji, u periodu od 16. oktobra do 6. novembra 2023, u cilju finalizacije procesa i usvajanja strategije od strane Vlade Crne Gore, što se očekuje u prvom kvartalu 2024. godine.</p> <p>Konsultantski angažman za studiju tržišta u ribarstvu je trajao od marta 2023. do kraja decembra 2023, kada je završni izvještaj odobren od strane MPŠV i Svjetske banke.</p> <p>Ova studija tržišta predlaže rešenja o tome kako na najbolji način povećati lokalni tržišni udio u lokalnoj potražnji za svježom ribom, što je povezano sa sezonskom dinamikom tržišta. Preporučuje se i metodologija uspostavljanja sistema prvih prodajnih mjesta (zakonodavstvo i razvoj infrastrukture). Na osnovu rezultata, DzR treba da predloži aktivnosti na mogućim poboljšanjima infrastrukture i na procesu promocije i uspostavljanja organizacija proizvođača u sektoru ribarstva.</p> <p>Ugovor za opremanje prvih deset mjesta iskrcaja, uređajima za mjerenje i registraciju ulova je potpisan početkom avgusta 2023. i očekuje se da uređaji budu završeni i instalirani do avgusta 2024. godine. U tom cilju, službenici Direktorata za ribarstvo su u decembru 2023. godine realizovali prvu posjetu izvođaču radova, radi uvida u prvi prototip uređaja. Planirane su ukupno tri posjete kako bi se Direktorat za ribarstvo uvjerio da se priprema uređaja vrši u skladu sa tehničkom specifikacijom.</p> <p>MPŠV smatra da je neophodno uložiti dodatne napore u očuvanje privrednog ribolova velikog obima i pronaći način da se postojeća plovila dužine 10 i više metara modernizuju i vrate u punu usklađenost sa morskim propisima, najkasnije do datum pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Da bi Crna Gora postigla adekvatan balans između raspoloživih resursa i ribarske flote, za održivo upravljanje ovim sektorom bilo bi izuzetno važno da se izvrši analiza ili procjena ribarskih plovila, koja se potencijalno mogu vratiti u punu funkciju. Takođe, izrada stručne analize stanja ribarske flote može biti korisna za dalje programiranje nacionalne podrške sektoru ribarstva, kao i za donošenje planova upravljanja ribarskom flotom u narednom periodu. U tom smislu pripremljen je objavljen tender za Tehničku podršku za procjenu stanja velikih ribarskih plovila (koče i plivarice). Oglas za angažman konsultanta za ovu aktivnost je bio otvoren u periodu 6. novembar – 6. decembar 2023. godine. U toku je evaluacija ponuda. Od ovog angažmana se očekuje izvještaj o statusu procijenjenih plovila sa detaljnim tehničkim i finansijskim predlogom ulaganja za svako plovilo.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Programi za bespovratnu podršku u okviru Komponente 1: <ul style="list-style-type: none"> o Realizacija / isplata zahtjeva u okviru prvog poziva za IPARD - like agroekološku mjeru za livade i pašnjake; o Priprema i Implementacija drugog poziva za IPARD – like agroekološku mjeru koji će biti finansiran u okviru MIDAS2 projekta; o U okviru drugog poziva za nabavku ribolovnih plovni objekata –očekuje se realizacija svih investicija i nabavka plovila, kao i isplata bespovratne podrške svim korisnicima koji su realizovali nabavke u skladu sa ugovorenim procedurama;

	<ul style="list-style-type: none"> - Ugovaranje angažmana za građevinske radove za izgradnju regionalnih kancelarija u Beranama i Pljevljima; donošenje odluke za prostorije Direktorata za plaćanja / regionalne kancelarije u Podgorici; - U okviru Komponente 2 očekuje se raspisivanje tendera i angažovanje kompanije za izvođenje građevinskih radova za nadogradnju IV sprata Biotehničkog fakulteta za potrebe Fitosanitane nacionalne referentne laboratorije; - Konačno i funkcionalno preuzimanje softvera VIS-a od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove; - Prenošnje prava korišćenja i raspolaganja lokacijom Gračanica sa Opštine Nikšić na Vladu CG, izdavanje UTU i početak realizacije aktivnosti uspostavljanja sistema i izgradnje postrojenja. Raspisivanje tendera za projektovanje i izradu elaborata o uticaju na životnu sredinu; - U okviru Komponente 3 – Odobrenje studije uticaja na životnu sredinu i socijalni uticaj izgradnje ribarske luke na Rtu Đeran. Dobijanje dodatnog finansiranja i restrukturiranje projekta u cilju izgradnje ribarske luke u Ulcinju; - Iniciranje izrade tenderske dokumentacije (glavni izvođački projekat) za izgradnju luke; - Instaliranje uređaja za prva mjesta iskrcaja; - Završena realizacija konsultantskog angažmana za procjenu stanja velikih ribarskih plovila (koče i plivarice);
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je nosilac aktivnosti u okviru ovoga projekta. Projektna jedinica funkcioniše u okviru ovoga Ministarstva.
KONTAKT OSOBA	Gorica Radulović , menadžer MIDAS 2 projekta, (e-mail: goricabojoic@gmail.com , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	DUGOROČAN ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOJ SVOJINI
OPIS PROJEKTA	Pored činjenice da Crna Gora ima prilično visok stepen obradivog zemljišta po glavi stanovnika, problem predstavlja činjenica da je to obradivo zemljište podijeljeno na manje parcele (usitnjene posjede) što dodatno otežava ozbiljniju industrijsku proizvodnju u oblasti poljoprivrede. Takođe, stanje na terenu koje ne korespondira dostupnoj dokumentaciji o istom, umnogome usporava cjelokupnu proceduru davanja u zakup zemljišta. Crna Gora, kroz strategiju kooperativa i “Zakona o agro - kooperativama”, teži kolektiviziranju, udruživanju proizvođača i njihove proizvodnje na usitnjenim posjedima. Sa druge strane mali broj velikih parcela moraju biti strateški opredijeljene i privedene namjeni koja će generisati povećanje poljoprivredne proizvodnje namijenjene domaćoj potrošnji i izvozu što će direktno uticati na smanjenje spoljnotrgovinskog deficita. Korišćene poljoprivredne površine predstavljaju osnovu za kreiranje sredstava koje će Crna Gora ubuduće crpiti

	iz fondova Evropske Unije, što, pored rasta proizvodnje, smanjenja uvoza kroz zadovoljenje sopstvenih proizvoda i izvoz predstavlja jedan od glavnih ciljeva poljoprivredne politike.
TREKUTNI STATUS	U fazi pripreme su predlozi za davanje u zakup zemljišta na teritoriji Crne Gore.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI	Objava Javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini i sprovođenje aukcijskih/tenderskih procedura.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI	<p>Komisija za valorizaciju zemljišta u državnoj svojini kojom koordiniše Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, formirana u decembru 2023. godine – efikasno sprovođenje procedure u cilju realizacije zahtjeva za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini.</p> <p>Uprava za katastar i Uprava za državnu imovinu – ažuriranje podataka u katastru i faktičkog stanja na terenu u cilju dobijanja precizne informacije o površini poljoprivrednog i obradivog zemljišta u državnoj svojini; procjena vrijednosti zemljišta.</p> <p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - donošenje novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu.</p>
KONTAKT OSOBA	Nataša Božović , Samostalna savjetnica I za poljoprivredno zemljište (e-mail: natasa.bozovic@mpsv.gov.me ; tel: 020-482-134).

NAZIV/CILJ PROJEKTA	IPA 2021 projekat „EU za podršku sektoru poljoprivrede u Crnoj Gori“
OPIS PROJEKTA	<p>Projekat je odobren od strane EU kroz Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA III), programska godina – 2021, u iznosu od 9 miliona EUR. Realizuje se kroz 3 komponente: 1) Poljoprivreda i ruralni razvoj (3.4 miliona EUR), 2) Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (3.6 miliona EUR) i 3) Ribarstvo (2 miliona EUR). Komponente 1) Poljoprivreda i ruralni razvoj i 3) Ribarstvo se sprovode kroz direktni sistem upravljanja, gdje je ugovorno tijelo Delegacija Evropske unije, dok se komponenta 2) Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi sprovodi kroz indirektni sistem upravljanja i za ugovaranje i implementaciju ove komponente su zadužene odgovorne institucije Vlade Crne Gore. Cilj projekta je pružanje podrške u ispunjavanju završnih mjerila u Pregovaračkim poglavljima 11, 12 i 13 kroz unapređenje kapaciteta administracije MPŠV za implementaciju Zajedničke poljoprivredne politike, Zajedničke ribarske politike i zakonodavstva u oblasti bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne politike, kao i poboljšanje uslova za rast poljoprivredne i ribarske proizvodnje. Projekat IPA 2021 – "EU za podršku poljoprivrednom sektoru u Crnoj Gori" odobren je u decembru 2021. godine, dok je Finansijski sporazum za IPA 2021 potpisan u</p>

	<p>decembru 2022. godine. Rok za potpisivanje ugovora za projektne aktivnosti je 15. decembar 2025. godine, dok je rok za implementaciju aktivnosti predviđenih ugovorom 15. decembar 2028. godine.</p>
<p>TREKUTNI STATUS</p>	<p>U izvještajnom periodu sprovedene su sljedeće tenderske procedure:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tvining projekat za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja (Komponenta 1) 2. Tehnička pomoć Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Komponenta 2) 3. Tehnička pomoć Direktoratu za ribarstvo (Komponenta 3) 4. Projektovanje i nadzor Graničnih inspekcijских mjesta i Karantinske jedinice za bilje (Komponenta 2) <p>kao i priprema tenderske dokumentacije za sljedeće procedure:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nabavka orto-foto mapa za LPIS (Komponenta 1) 2. Nabavka opreme za terensku kontrolu Direktoratu za plaćanja (Komponenta 1) 3. Uspostavljanje Šumarskog informacionog sistema (Komponenta 1) 4. Nabavka opreme za unapređenje kapaciteta laboratorija (Komponenta 2) 5. Unapređenje Fitosanitarnog informacionog sistema (Komponenta 2)
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI u 2024. GODINI.</p>	<p>Za 2024. godinu je planiran početak implementacije sljedećih ugovora:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Tvining projekat za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja (Komponenta 1) 3. Tehnička pomoć Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Komponenta 2) 4. Tehnička pomoć Direktoratu za ribarstvo (Komponenta 3) 5. Projektovanje i nadzor Graničnih inspekcijских mjesta i Karantinske jedinice za bilje (Komponenta 2) <p>kao i pokretanje sljedećih tenderskih procedura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nabavka orto-foto mapa za LPIS (Komponenta 1) 2. Nabavka opreme za terensku kontrolu Direktoratu za plaćanja (Komponenta 1) 3. Uspostavljanje Šumarskog informacionog sistema (Komponenta 1) 4. Nabavka opreme za unapređenje kapaciteta laboratorija (Komponenta 2) 5. Unapređenje Fitosanitarnog informacionog sistema (Komponenta 2)
<p>OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI</p>	<p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne politike su zaduženi za implementaciju ovoga projekta, kao i Ministarstvo finansija i Uprava za kapitalne projekte za Komponentu 2 (indirektno upravljanje).</p>

	<p>Aktivnosti iz komponente 2) Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi sprovode se kroz indirektni sistem upravljanja, gdje se još čeka ispunjavanje svih uslova od strane odgovornih institucija Vlade Crne Gore za dobijanje akreditacije za indirektno upravljanje pretpristupnim fondovima Evropske unije za IPA III. Ovo znači da potpisivanje ugovora sa izabranim ponuđačima nakon realizovanih tendera nije moguće izvršiti prije dobijanje akreditacije, što dovodi do odlaganja početka sprovođenja aktivnosti. Ovo naročito utiče na aktivnost uspostavljanja Graničnih inspeksijskih mjesta i Karantinske jedinice za bilje koja se realizuje kroz dvije tenderske procedure: projektovanje i nadzor, a potom izvođenje građevinskih radova. Imajući u vidu krajnji rok za ugovaranje aktivnosti u okviru IPA 2021 (15.12.2025.god.), neophodno je ubrzati ispunjavanje uslova za dobijanje akreditacije za IPA III, kako bi se omogućilo ugovaranje svih projektnih aktivnosti u predviđenom roku.</p>
KONTAKT OSOBA	<p>Milena Vukotić, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i IPA projekte (e-mail: milena.vukotic@mpsv.gov.me)</p>
NAZIV/CILJ PROJEKTA	<p>Program Sava – Drina Koridor – Regulacija rijeka Grnčar i Lim u cilju zaštite od poplava</p>
OPIS PROJEKTA	<p>Program Sava-Drina Koridor predstavlja jednu od najvećih inicijativa Svjetske banke u oblasti upravljanja vodama, ukupne predviđene vrijednosti 330 miliona eura, sa akcentom na infrastrukturni razvoj i zaštitu od poplava. Program uključuje sve države u slivovima rijeka Save i Drine i ima tri komponente na regionalnom nivou.</p> <p>Ugovor o finansiranju je potpisan u oktobru 2020. godine između Ministarstva Finansija i Svjetske banke u vrijednosti od 15 miliona eura za dvije pod-komponente koje se tiču Crne Gore, i to 2.2. Integrisani razvoj sliva donjeg Lima i 3.2. Institucionalno jačanje upravljanja projektima. Implementator projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.</p> <p>Projekat će se implementirati kroz dvije faze i to: prva od 2020. do 2026. godine, i druga od 2023. do 2030. godine. Projektom za Crnu Goru je predviđena izgradnja multifunkcionalnih nasipa dužine 10 kilometara na rijekama Grnčar i Lim u opštinama Gusinje, Plav, Bijelo Polje i Berane, čime će se stvoriti preduslovi za razvoj drugih djelatnosti i završetak implementacije drugih kapitalnih projekata. Projekat dodatno predviđa izgradnju sistema navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta u opštinama u slivu Drine, kao i poboljšanju vodosnabdijevanja.</p> <p>Direktni korisnici projekta su opštine (Gusinje, Plav, Bijelo Polje i Berane), a kao institucionalni korisnik prepoznata je nadležna institucija za upravljanje vodnim resursima u Crnoj Gori - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprava za vode.</p>
TREKUTNI STATUS	<p>Projekat je u periodu od 01.07.2023 do 31.12.2023. godine obuhvatio sljedeće aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nakon što su ponude dobijene na prvobitno objavljenim tenderima za odabir izvođača radova na lokacijama u Beranama i Bijelom Polju značajno prevazilazile planirana sredstva, Vlada Crne Gore je donijela odluku o poništenju tendera te je pokrenut postupak ponovnog objavljivanja radi dobijanja konkurentnijih ponuda. 2. PIU je obavljala aktivnosti usmjerene na povećanje transparentnosti tendera, obavještavajući kompanije iz regiona o namjeri raspisivanja, pa je nakon toga i ažurirana tenderska dokumentacija, i uz saglasnost Svjetske banke tenderi ponovno objavljeni u septembru 2023. godine sa više primljenih ponuda za oba projekta.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Formirana je Evaluaciona komisija koja je tokom novembra i decembra pripremila izvještaj o tehničkoj evaluaciji ponuda za infrastrukturne radove u Beranama i Bijelom Polju. 4. Kako su dva, od ukupno pet pod – projekta usmjerena na regulaciju rijeke Grnčar u Gusinju, održano je nekoliko sastanaka sa relevantnim stranama, ali još uvijek nije donesena zvanična odluka o pokretanju tenderske procedure za radove u ovoj opštini. 5. Predstavnici Svjetske banke su tokom posjete u oktobru razgovarali s članovima PIU MNE i g-dinom ministrom Poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede o budućim koracima projekta, pri čemu je ministar izrazio namjeru uključivanja novih projekata vezanih za sliv rijeke Drine u drugu fazu projekta koja počinje 1. januara 2026. godine. 6. Održani su sastanci sa zvaničnim predstavnicima opštine Plav kao i predstavnicima nevladinog sektora radi postizanja konačnog stava o radovima na regulaciji rijeke Lim u naselju Brezojevica, ali opština još uvijek nema jasan stav ili preduzete konkretne aktivnosti. 7. Ugovori za osoblje Projektne jedinice su produženi na još dvije godine.
PLANIRANE AKTIVNOSTI u 2024. GODINI.	<ul style="list-style-type: none"> • Odabir izvođača radova, potpisivanje ugovora i početak radova na izgradnji obaloutvrda na Limu u opštinama Berane i Bijelo Polje • Potpisivanje ugovora sa konsultantom za nadzor nad građevinskim radovima na Limu u opštinama Berane i Bijelo Polje • Angažovanje konsultanata za zaštitu životne sredine i ekološka pitanja • Raspisivanje tendera i odabir izvođača na regulaciji rijeke Grnčar u urbanom dijelu Gusinja • Analiza projektnog rješenja na lokaciji Gusinje – od Ade do granice sa Albanijom • Donošenje odluke o izradi projektne dokumentacije kao priprema za II fazu projekta • Priprema finalnog spiska predloženih projekta za II fazu
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI	<p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Projektna implementaciona jedinica su zaduženi za implementaciju ovoga projekta. Ministarstvo ima obavezu odabira izvođača ovih radova i konsultanta za nadzor nad radovima. U saradnji sa Jedinicom za tehničku podršku pri Ministarstvu finansija, MPŠV će izvršiti odabir i ostalih potrebnih konsultanata.</p>
KONTAKT OSOBA	<p>Željko Furtula, generalni direktor Direktorata za vodoprivredu (e-mail: zeljko.furtula@mpsv.gov.me, tel: 020-482-108)</p>

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Integralno upravljanje rizicima od poplava u proširenom slivu rijeke Drim na Zapadnom Balkanu (regulacija rijeka Bojane i Gračanice)
OPIS PROJEKTA	<p>Regionalni projekat „Integralno upravljanje rizicima od poplava u proširenom slivu rijeke Drim na Zapadnom Balkanu“, koji se finansira od strane Adaptacionog fonda, obuhvata sve neophodne aktivnosti koje je potrebno sprovesti u zemljama sliva rijeke Drim u cilju zaštite od poplava i povećanja otpornosti na klimatske promjene.</p> <p>Ukupna vrijednost projekta je US \$ 9.150.000, od čega će za Crnu Goru biti izdvojeno US \$ 2.300.000.</p> <p>Projekat implementira Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u saradnji sa UNDP-jem.</p>
TREKUTNI STATUS	<ul style="list-style-type: none"> - U okviru sprovođenja strukturne mjere rekonstrukcije sistema nasipa na rijeci Bojani, potvrđeni su prioritetni radovi na nasipima Gropat-Štodra i Štodra-Sukobin. Radovi će obuhvatiti: i) izgradnju ustave za sprečavanje širenja poplavnog talasa, i ii) sanaciju erodiranog nasipa u dužini 250 metara. Procijenjena vrijednost radova 650.000 EUR. - Završene su dodatne analize biodiverziteta na lokacijama za izvođenje radova, u cilju smanjenja negativnih uticaja tokom izgradnje, koje će se pratiti tokom izvođenja radova. - Agencija za zaštitu životne sredine je donijela Rješenje da nije potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja radova na životnu sredinu.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI	<ul style="list-style-type: none"> - Odabir izvođača radova i stručnog nadzora, u skladu sa UNDP procedurama. - Izvođenje radova tokom građevinske sezone (maj-septembar). - Aktivnosti na obezbjeđivanju sredstava za kompletnu rekonstrukciju nasipa na rijeci Bojani iz EU IPA sredstava (ukupna vrijednost app. 6 miliona EUR).
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2024. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao Investitor, će pokrenuti proceduru prijave građenja Građevinskoj inspekciji, nakon odabira izvođača radova i stručnog nadzora (očekivano april 2024. godine).
KONTAKT OSOBA	Željko Furtula , generalni direktor Direktorata za vodoprivredu (e-mail: zeljko.furtula@mpsv.gov.me , tel: 020-482-108)